

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Sacrorvm Ritvvm, Sev Commentaria In Rvbricas Missalis Et Breviarii Romani

In quibus origo cuiusque Ritus, Causæ historicæ, vel mysticæ, ex maiorum ingenio, Theoria, Praxis, Obligatio, & exquisitus Vsus, additis opportunè Decretis omnibus S. Rituum Congregationis, quàm breuißimiè explicantur

Gavanti, Bartolommeo

Antverpiæ, 1634

Decretum super electione Sanctorum in Patronos, à sacra Rituum Congregatione de ordine S. D. N. Urbani Papæ VIII. emanatum die 23. Martij 1630.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40244

primæ classis ibidem ex Rubricis generalibus *num. 4.* Quaritur, quomodo differant Patronus & Titulus Ecclesiæ. Respondeo, Patronum esse, quem Episcopus cum populo sibi Patronum eligit, eò vel quia primus eo loci Episcopus fuit, vel quia ibi humatus, vel quia ciuis eiusdem loci, vel quia inuit aliquando mirabiliter in eiusdem populi necessitatibus, vel ob alias similes causas. Datur autem Titulus Ecclesiæ, qui non ita late patet ut Patronus loci, puta, quia Ecclesia dedicata est sub inuocatione sanctissimæ Trinitatis, Corporis Christi, sanctæ Crucis, beatæ Mariæ, Sanctorum, &c. Cur verò dicatur Titulus, dicam *Sectione 8. cap. 5.*

2 Nonnulli vocant Patronos eos, erga quos solo deuotionis affectu mouentur, non communi toti ciuitati, seu loco; at de ijs non loquitur Rubrica, quæ *locum* accipit pro multitudine Cleri & populi, ex communi modo loquendi. In posterum decernendi erunt Patroni iuxta Decretum quod sequitur.

Decretum super electione Sanctorum in Patronos, à sacra Rituum Congregatione de ordine S. D. N. Urbani Papa VIII. emanatum die 23. Marty 1630.

Sacra Rituum Congregatio, anuente sanctissimo D. N. in electione Patronorum mandauit inscripta in posterum seruari debere, declarans, quòd aliter facta electio nulla sit ipso iure.

Primò, quòd eligi possint in Patronos ij solùm, qui ab Ecclesia vniuersali titulo Sanctorum coluntur, non autem Beatificati dumtaxat.

Secundò, quòd de Patrono ciuitatis electio fieri debeat per secreta suffragia à populo, mediante Consilio generali illius ciuitatis, vel loci, non autem ab Officialibus solùm; & quòd accedere debeat consensus Episcopi & Cleri illius loci.

Idemque seruari debeat in Patrono Regni, qui pariter eligi debeat per secreta suffragia à populo singularum ciuitatum Prouinciæ.

Et quòd representantibus Regnum, ciuitatem, Prouinciã, nulla competat facultas eligendi Patronos, nisi ad hoc habeant speciale mandatum, & vltèrius interueniat consensus Episcopi, & Cleri dictarum ciuitatum.

Et Tertio, quòd causæ electionis nouorum Patronorum debeant in sacra Congregatione deduci, & ab ea examinari, ac demum causa cognita, ab eadem Congregatione approbari, & confirmari.

Et ne præmissorum ignorantia vllò ymquam tempore possit allegari, eadem sacra Rituum Congregatio supradictum Decretum imprimi & publicari mandauit.

Io. Bapt. Card. Detus.

Loco † Sigilli.

T. Tegrinius Sec.

Ratio Decreti est. & primæ quidem conditionis est, quia Beatificati non possunt esse Titulares Ecclesiarum, quarum ædificatio conceditur in honorem Canonizantium tantùm in Bulla Canonizationis; non ergo Patroni esse debent, quorum gradus est nobilior quàm Titularium. Neque Beatificatis dari solet à sacra Congregatione Rituum aliud Officium.

F 3. cium.

cium quàm Duplex maius per annum, Patronis autem Duplex primæ classis. Decretum tamen comprehendit etiam Patronos minùs principales, quos decet esse Sanctos vniuersales.

Alterius conditionis ratio est: quia primò populus debet eligere ob beneficia à Sancto accepta; deinde Clerus debet consentire, vt postea colatur cum Officio debito, & Missa.

Tertiæ conditionis est ratio: quia sæpenumerò sine causa, arbitrio Principum, vel arte aliorum, minùs legitima extorquentur vota Consiliariorum, & Episcoporum; Romæ verò censura est liberior, & ob auctoritatem Sedis Apostolicæ securior, & sanctior.

3 Dantur Patroni vnius ciuitatis, & Patroni vnius Prouinciæ, vt Mediolanensis Prouinciæ, decreto Prouinciali Patronus est sanctus Ambrosius. Dantur etiam plures Patroni loci, ex Rubric. de Officio Duplici num. 1. vbi habentur hæc verba: *In Festo Patroni vnius vel plurium alicuius loci.* è quibus vnus esse debet principalis, ex Rubric. de Octau. num. 1. alij minùs principales. Titulus autem Ecclesiæ vnius materialis solet esse vnicus; sed tamen potest etiam esse plurius Sanctorum, vt apud nos Romæ Ecclesiæ SS. Blasij & Caroli, in qua duo Festa celebrantur; vel plurius sub eodem Festo, vt SS. Cosmæ & Damiani, & similia.

4 Tam de Patrono principali quàm de Titulari Ecclesiæ fit Officium, vt de Duplici primæ classis, vt in Rubrica de Commemoration. num. 3. Item fit Octaua de vtroque, in Rubrica de Octauis num. 1. & quæcumque supra dedimus Duplici primæ classis, &

Octauis, eadem concedenda sunt Patrono principali loci in loco suo, & Titulari in Ecclesia sua. Eadem enim est ratio solemnitatis in vtrisque.

5 At quinam tenentur ad Festum & Officium de principali loci Patrono? Sacra Rituum Congregatio decreuit sapiùs, Regulares etiam tenentur ad Festum de Patrono loci, & Officium solemne, iuxta Bullam Gregorij XIII. die 30. Decembris 1573. non tamen tenentur ad Octauam eiusdem; quod nouo Decreto firmatum est à S. Rituum Congregatione die 27. Martij 1628. & illud quidem decretum est, vt populus, qui in eo Festo ad Regularium Ecclesias accedit, Missas & Officia diuina auditurus, ad pietatem erga Patronum suum non minùs accendatur, quàm si ad Ecclesiam confluat Cathedrali. Octaua verò satis est, si fiat à Clero sæculari illius loci; neque cogendi sunt Regulares, occupati etiam proprijs Religionis Officijs, ad omnia Cleri sæcularis Officia recitanda.

6 Si Patroni plures seu Titulares conceduntur, vt supra numero 2. eorundem æquale Festum, hoc est primæ classis cum Octaua? Officium quidem singulorum Duplex erit, vt dicitur in Rubrica de Officio Duplici numero 1. sed Octaua non conceditur, ex Rubricis Breuiarij de Octauis num. 1. nisi Festo principalis Patroni, & principalis item Titularis Ecclesiæ; imò neque primæ classis Festum erit, nisi sit solemne principale Festum principalis Patroni, aut Titulari Ecclesiæ, vt apertè in Rubrica de Commemorat. num. 3. & 4. quale non est Patroni Translatio, nec Festa similia.

7. Neque de his Patronis minùs principalibus tenentur Regulares Officium recitare; si non iunt in Calendario Romano, quos nulla lex obligat: laudabile tamen est, si recitent in gratiam populorum, vt paulò suprà diximus; & eò magis, si populus agat Festum sine opere seruii. Officium autem erit Duplex maius per annum, ex Rubrica de *Concurr. num. 2. in fine.* quod addidimus ante Tabellas in postrema recognitione Breuiarij.

8. Quid, si accidat, quòd in Cathedrali fiat de Patrono loci absque Octaua, veluti Mediolani de S. Ambrosio, cuius Festum ritu Ambrosiano non habet Octauam; an subditi Archiepiscopo Mediolanensi, secundum ritum Romanum Horas Canonicas recitaturi, teneantur ad Octauam sancti Ambrosij celebradam? Negant aliqui, quia satis est, vt membra à capite non discordent. Affirmant alij, quia tenentur ad seruandas Breuiarij Romani Rubricas; quibus ego magis assentior in gratiam Rubricarum Romanarum. Nostri Ordinis Patres celebrant ibidem sancti Ambrosij Octauam, etiam ex vi nostrarum Constitutionum, quæ l. 2. cap. 5. id præcipiunt vbique fieri in Festo Patroni loci.

9. Ceterùm Patroni seu Tituli Festum licet excludatur, si incidat infra Octauas Paschæ & Pentecostes, & in Hebdomada maiori; locum tamen habet infra Octauas Epiphaniæ, quæ Duplicia alia Festa excludit.

10. In die Octaua Epiphaniæ, si incidat Patronus, vel Titularis Ecclesiæ in eam diem, transfertur Festum Patroni; & eodem modo si in Dominica prima Aduentus & Qua-

dragesimæ, Dominica Passionis, Palmarum, Paschæ, in Albis, Pentecostes & Trinitatis: in quibus mysteria Redemptionis nostræ à populo quoque sunt magis celebranda, licet quædam ex prædictis Festis sint classis secundæ. Idem fiat, si incidat in Vigiliam Natiuitatis Domini & Pentecostes, in die Circumcisionis, in Feria quarta Cinerum, vt scilicet transferatur.

11. Tanta est solemnitas Patroni principalis loci, vt, si incidat in Vigiliam, quæ sit in Calendario cum ieiunio de præcepto, nihil in Officio fiat de Vigilia, quæ mœstitiam infert; in mensa tamen ieiunandum erit, nisi transferatur in præcedentem diem ieiunium ipsum auctoritate Maiorum. de qua suprà cap. 7. num. 3. pag. 28.

12. Habet integras vtrasque Vesperas, nisi concurrat cum Festis Christi primæ classis, aut B. Virginis assumptæ, aut Dedicationis propriæ Ecclesiæ, ex ijs quæ diximus suprà cap. 8. num. 7. & cap. 9. num. 3. ad eò, vt eidem cedant in concursu tum secundæ Vesperæ diei Octauæ Epiphaniæ, Paschæ, Ascensionis, & Corporis Christi; tum primæ Vesperæ diei Octauæ Ascensionis & Corporis Christi, vt in *Notis dicitur Tabella 2. de Concurrentia.*

13. Debentur eidem Lectiones in primo Nocturno, quæ habentur in Communi, non autem de Scriptura occurrente, ad maiorem celebritatem, vt dicitur in Rubricis cap. de *Lectionibus num. 9.*

14. Lectiones secundi & tertij Nocturni, si non adsunt propriæ in Breuiario, neque extra Breuiarium approbatæ à sancta Sede Apostolica,

ca,

ca, sumantur de Comuni, & de Octauario Romano in hanc præcipuè causam edico. nam in Officio nihil legendum est, quod ab eadem Sede Apostolica non sit approbatum, vt fusè probat, ex *Gelasio Papa*, Radulphus *Propos.* 11. & Sixtus V. *Cōst.* 74. concedens varias facultates S. Rituum Congregationi, Officia SS. Patronorum noluit approbari posse, inconsulto ipsomet Summo Pontifice. Approbata verò pro certo loco negauit sapiùs S. congregatio, extendi posse ad alia loca, non consulta eadem Congregatione; quæ iustis de causis alicui loco concedit, alicui negat.

15 Quæritur de Titulo Altaris, seu Capellæ, quo ritu sit celebrandus. constat ex Rubrica de *Commemorationibus num. 3.* non esse celebrandum vti Duplex primæ classis; reliquum est igitur, vt celebretur prout in Calendario Romano describitur: in quo si neque nominatur, ad illud Altare celebrari poterunt Missæ Festiuæ, cum Hymno Angelico, vt alibi diximus; sed Officium nullatenus fiat sine licentia Maiorum, ad quos attinet Officia mutare. qua de re diximus *Sect. 1. cap. 5. tit. 2. num. 9. pag. 7.*

16 Si Altare Titulus est beneficij, Beneficiatus adhuc non debet Officium recitare de eo vt de Festo primæ classis, neque alio ritu quàm in Calendario sit descriptus; & eo ibidem non descripto, non video, qua ratione propria auctoritate possit de eo recitare Officium.

17 Si verò Titulus est Ecclesiæ diruta ad illud Altare translata; ille, qui emolumenta prædictæ Ecclesiæ percipit, æquum est, vt recitet Officium de eo in eius Festo, ne deperiat cultus illius Titularis Ecclesiæ; &

ritus erit Semiduplex, nisi dignitas eiusdem aliud exposcat. exemplo sumpto à Vaticana Collegiata S. Petri, quæ celebrat Festum sancti Blasij Semiduplex, ob Ecclesiam eiusdem Sancti cum emolumentis vnitam Collegio Canonicoꝝ S. Petri: sed in his casibus cōsulatur sacra Rituum Congregatio. Vide quæ diximus *Sect. 1. c. 2. num. 26. pag. 16.*

18 Ceterùm Beneficiatus quilibet habens Ecclesiam, quæ est Titulus beneficij, licet apud eam non residet, debet tamen Festum eiusdem colere vti primæ classis, & cum Octaua celebrare; quia Festum Tituli est Ecclesiæ.

19 Sed vtrùm cultus Titularis alicuius Ecclesiæ possit & debeat extendi ad alios de Clero extra propriam Ecclesiam, ita vt debeant omnes, tam in ciuitate quàm in Diœcesi, celebrare Festum particularis Ecclesiæ ritu Semiduplici, negauimus supra *cap. 3. num. 5. pag. 22.*

20 Dies Octaua Patroni loci accidit alicubi in Festo Duplici, quod non est in præcepto, vnde populus magis optat audire Missas de Festo quàm de die Octaua, vt in vrbe Regij diuina Estensis, in qua Octaua dies S. Prosperi occurrit in Festo Visitationis B. Virginis, quod ibi est de præcepto: quid ergo erit agendum? Sacra Rituum Congregatio approbans Officium pro Clero Regiensi, decreuit fieri Officium de Festo cum commemorat. Octauæ; aliàs transferretur Festum, vt de Octauis diximus *cap. 8. num. 11. pag. 31.* Si neget alijs, potest Episcopus transferre Festum de præcepto in sequentem diem, si ab eo pendet.

21 An verò possit dies Octaua Patroni loci appellari maior Duplex, vt habet

habeat integras Vesperas; negauimus supra cap. 8. num. 23. pag. 33.

22 Quomodo separandus sit Patronus à socijs quos habet in Calendario; & quo ritu sit de socijs Officiū faciendum, ostendimus supra cap. 10. num. 11. & seqq. pag. 27.

23 In Vigilia Patroni, quæ habet Officiū in Calendario, erit ea die omittenda commemoratio de Patrono, quæ solet fieri inter Suffragia, ne de eodem fiat Officiū & commemoratio; quæ est indubitata regula in Officio diuino. Vide infra Sect. 5. cap. 18.

24 Quæ diximus de Patrono principali loci, eadem conueniunt Fundatori & Patrono Ordinis in toto Ordine post solemnem Canonizationem eiusdem.

25 Negamus autem illud, quod non-nemo scripsit, nimirum, quod infra Octauam Patroni, seu Tituli, seu Dedicationis propriæ Ecclesiæ, debeat fieri commemoratio de Octaua, quocumque adueniente Festo; quia gratia dicitur, & est privilegium Octauarum Natiuitatis, Epiphaniæ, & Corporis Christi tantum.

SECTIO QVARTA.

De proprio ritu singularum Horarum Canonicarum.

POST Regulas generales totius Officij, veniendum est ad Regulas singularum Officij partium, hoc est Horarum, quo ritu quæque sit recitanda.

SECTIONIS QVARTÆ CAPITA SEX.

1 De Matutino.	4 De Horis, Tertia, Sexta, & Nona.
2 De Laudibus.	5 De Vesperis.
3 De Prima.	6 De Completorio.

De Matutino.

C A P. I.

Matutinum est vox antiqua, in Conc. Cabilon. II. Deducitur à Matuta, id est aurora. Sunt autem apud Auctores hæc synonyma pro eodem, Nocturni, Vigiliæ nocturnæ, & Matuti-

num, de quo hic loquimur, vt est à Laudibus distinctum; nam alioquin supra diximus Sect. 1. cap. 3. pag. 2. constituere vnam horam cum Laudibus. S. Isidorus 6. Etymol. cap. ult. deducit Matutinum à stella matutina lucifero, quæ oritur inchoante mane inter noctem & diem; vt hinc ediscas, si media nocte cum antiquioribus illud

G lud